

Memòria de gestió del parc natural de Mondragó

2013

Presentació

L'any 2013 ha estat un any de canvis en la gestió del parc natural de Mondragó. El Consell de Govern va aprovar, mitjançant un acord de 16 de novembre de 2012 (BOIB núm. 171, de 20 de novembre de 2012), la tercera fase del Projecte de Reestructuració del Sector Públic Instrumental de les Illes Balears.

El 24 de maig de 2013 es publicà el Decret 23/2013 d'extinció de *d'extinció de l'entitat pública empresarial Espais de Natura Balear (ENB) i d'assumpció de les seves funcions*. L'objecte d'aquest decret és l'extinció de l'entitat pública empresarial Espais de Natura Balear i l'assumpció de les seves funcions per l'entitat pública empresarial Institut Balear de la Natura i, si escau, per la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.

A partir de l'1 de juny de 2013 l'empresa pública IBANAT, adscrita a la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori, s'ha fet càrrec de les funcions executives i els serveis que prestava Espais de Natura Balear, i també del seu personal laboral. El personal funcionari d'Espais de Natura Balear ha passat a formar part de la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i Canvi Climàtic.

Els projectes de l'àrea de conservació més destacats del 2013 s'han pogut realitzar gràcies al finançament de l'obra social la caixa. D'entre aquestes acutacions de conservació cal destacar el *Projecte de Conservació del paisatge agrícola*, que ha permès recuperar i conservar els conreus típics del paisatge agrari de Mondragó. Amb aquest projecte, a més de la conservació d'un patrimoni de gran valor cultural i etnològic, el manteniment dels espais oberts permet augmentar la diversitat d'hàbitats, fet que repercuteix en un enriquiment de la biodiversitat associada a aquests espais. S'ha desenvolupat també amb finançament extern un *Projecte d'eliminació de flora invasora*.

Cal destacar el temporal de dia 29 d'octubre de 2013 que afectà notablement la vegetació de les zones boscoses i també agrícoles del parc. Tot i no disposar d'un recompte del total de pins caiguts s'estima que uns 800 pins varen caure només a la zona pública de l'àmbit del parc. La magnitud d'aquest temporal va obligar a replantejar la planificació de les tasques. A partir del mes de novembre es dedicaren gran part dels jornals a començar amb la retirada d'aquests pins caiguts per tal de no acumular biomassa vegetal que pugui ser risc d'incendi durant els mesos d'estiu de 2014.

ÍNDIX

Presentació.....	2
1. JUNTA RECTORA.....	5
I EQUIP DE GESTIÓ DEL PARC.....	5
1 Junta Rectora i Equip de Gestió del Parc.....	6
1.1 Junta Rectora.....	6
1.2 Equip de gestió.....	6
2. DESPESES DE 2013.....	7
2 Estat de despeses 2013.....	8
3. ACTUACIONS	10
3.1 Àrea de gestió per la conservació	12
3.1.1 Programa de prevenció d'incendis.....	12
3.1.2 Programa de conservació de la vegetació.....	15
3.1.3 Programa de sanitat forestal.....	16
3.1.4 Programa de gestió agrícola-ramadera.....	17
3.1.5 Programa de conservació de la tortuga mediterrània	20
3.1.6 Programa de control d'espècies al·lòctones	21
3.1.7 Programa de conservació del sistema dunar de s'Amarador	22
3.1.8 Projecte de millora paisatgística dels voltants de l'estany de les Fonts de n'Alis.....	23
3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic.....	26
3.2.1 Conveni entre el Govern de les Illes Balears i els propietaris de terrenys inclosos dins el Parc Natural de Mondragó.....	26
3.3 Àrea d'ús públic.....	28
3.3.1 Programa d'informació al públic en general i d'atenció als propietaris de les oficines del parc (Can Crestall) i al Centre d'informació de ses Fonts de n'Alis.....	28
3.3.2 Programa d'informació, vigilància i de serveis als usuaris de les platges, itineraris i àrees recreatives.	30
3.3.3 Programa d'interpretació ambiental.....	30
3.3.4 Programa d'agenda d'activitats	32
3.3.5 Programa de senyalització	34
3.3.6 Programa de publicacions	34
3.3.7 Explotació dels aparcaments situats en el Parc Natural de Mondragó	34
3.4 Àrea d'investigació i seguiment	36
3.4.1 Programa de seguiment meteorològic.....	36
3.4.2 Programa de seguiment de la qualitat de les aigües dels estanys.....	37
3.4.3 Programa de seguiment de caixes niu	38
3.4.4 Programa de seguiment de la regeneració del sistema dunar de s'Amarador.....	38

3.4.5	Programa de registre de cites de fauna i flora	39
3.5	Àrea de participació	42
3.5.1	Programa de Junta Rectora	42
3.5.2	Programa de Voluntariat.....	42
3.5.3	Xerrada als alumnes de l'assignatura de Gestió i Planificació d'Espais Naturals.....	46
3.5.4	Seminari d'elaboració dels Plans de Gestió Xarxa Natura 2000	59
3.6	Àrea de manteniment	48
3.6.1	Programa de manteniment general del parc	48
3.7	Àrea de vigilància	53
3.7.1	Programa de vigilància	53
3.8	Àrea d'administració	56
3.8.1	Programa d'administració	56
3.8.2	Programa de la botiga del parc	57
3.9	Àrea de planificació	59
3.9.1	Programa anual d'execució del Parc Natural de Mondragó	59
3.9.2	Memòria del Parc Natural de Mondragó	59

1 Junta Rectora i Equip de Gestió del Parc

1.1 Junta Rectora

La Junta Rectora és l'òrgan de participació dels diversos agents socials vinculats al Parc Natural. Durant l'any 2013 no s'ha realitzat cap Junta Rectora.

1.2 Equip de gestió

Director

Juan J. Terrasa Matas (fins el dia 31 de gener)
Pau Llabrés Pons (a partir del dia 1 de febrer)

Tècnics

Maria de Gràcia Salas Bas

Educadors ambientals

Gabriel Payeras Grau
Jordi Amengual Català

Informadores

Alicia Fraile Pérez
Llúcia Hernández Lorenzo

Brigada de manteniment

Bibià Belmar Cirer (durant el mes d'agost ha passat a fer feina amb la brigada d'incendis)
Eloïna Ribas Cerdà

Auxiliar administrativa

Joana Vicens Lladó

Agent de Medi Ambient

Jaume Salvà Fullana
(Depenent de la Secretaria General Tècnica de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori.)

Estudiants en pràctiques

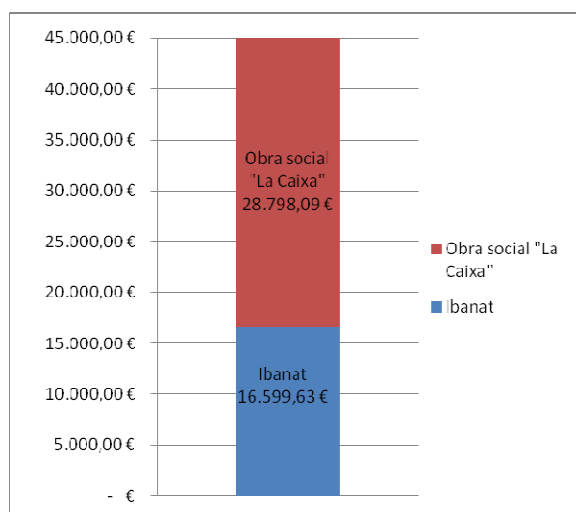
Miquel Lladó (maig-juny) i Paula Lizana (juliol)

Personal de suport

Brigades de gestió forestal i de biodiversitat d'Ibanat

2 Estat de despeses 2013

Durant l'any 2013 s'han invertit a Mondragó **45.398,02 €** (sense comptabilitzar les despeses de personal). Aquesta quantitat inclou **28.798,09 € aportats per l'Obra Social "la Caixa"** dins el marc del Conveni de col·laboració d'aquesta entitat amb la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori.

La taula següent mostra la despesa efectuada per àrees de gestió comparada amb la pressupostada en el Programa anual d'execució de 2013 (no s'han inclòs els projectes finançats per l'obra social la Caixa).

Àrea de gestió	Despesa de 2013	Programat per a 2013
Conservació	436,92 €	3.425 €
Ús públic	4.085,04 €	7.885 €
Investigació i seguiment	1,35 €	5.290 €
Participació	36,30 €	70 €
Manteniment	9.101,85 €	5.980 €
Vigilància	178,08 €	450 €
Administració	2.760,39 €	1.900 €
Planificació	0,00 €	0 €
TOTAL	16.599,93€	25.000 €

La taula següent mostra els projectes finançats per l'obra social la Caixa.

Projectes finançats per l'Obra social la Caixa	Pressupost	Despesa 2012	Despesa 2013	Estat del projecte
Projecte de manteniment de finques agrícoles (Projecte del 2012)	24.000 €	15.690,92 €	7.651,33 €	Finalitzat
Projecte de recuperació i manteniment agrícola de les finques públiques de Mondragó (Projecte del 2012)	32.000 €	15.334,90 €	17.007,76 €	Finalitzat
Projecte d'eliminació de flora al·lòctona (Projecte del 2013)	25.000 €		4.139 €	En execució
TOTAL	81.000 €		28.798,10 €	

- Una part de la despesa del *Projecte de manteniment de les finques agrícoles* es va fer el 2012. La despesa durant el 2013 ha estat de 7.651,33 €. El cost total del projecte finalitzat ha estat de 23.342,30 €.
- Una part de la despesa del *Projecte de recuperació i manteniment agrícola de les finques públiques de Mondragó* es va fer el 2012. La despesa durant el 2013 ha estat de 17.007,76 €. El cost total del projecte finalitzat ha estat de 32.342,70 €.
- Dels 25.000 € pressupostats per l'Obra Social "la Caixa" destinats al *Projecte d'eliminació de flora al·lòctona*,

A la següent taula es pot veure la quantitat que s'ha ingressat pel que fa a activitats i la botiga del parc.

	Quantitat ingressada al parc el 2013
Botiga	695,99 €
Activitats	969 €
TOTAL	1.665 €

3.1. Àrea de gestió per a la conservació

3 Actuacions

3.1 Àrea de gestió per la conservació

Amb els programes i projectes inclosos en aquesta àrea de gestió es pretén contribuir a la conservació i recuperació dels hàbitats, espècies i patrimoni etnològic de l'espai natural protegit.

Les tasques incloses dins l'àrea de conservació s'han duit a terme pel personal de la brigada del departament de biodiversitat, per brigades del departament de gestió forestal, voluntaris i personal amb dificultats d'inserció laboral contractat a través de l'Obra Social La Caixa.

3.1.1 Programa de prevenció d'incendis

Retirada torre de vigilància d'incendis

El dia 18 de gener de 2013 es va retirar la torre de vigilància d'incendis que estava ubicada al parc natural de Mondragó.

Retirada d'arbres caiguts pel temporal de vent del dia 29 d'octubre de 2013

El dia 29 d'octubre de 2013 un fort temporal de vent afectà notablement la vegetació de les zones boscoses i també agrícoles del parc. No es disposa d'un recompte del total de pins caiguts però s'estima que uns 800 pins varen caure només a la zona pública de l'àmbit del parc. La magnitud d'aquest temporal ha obligat a replantejar la planificació de les tasques. A partir del mes de novembre s'han dedicat gran part dels jornals a la retirada d'aquests pins caiguts per tal de no acumular biomassa vegetal que pugui ser risc d'incendi durant els mesos d'estiu del 2014.

Les tasques de retirada de pins s'iniciaren als itineraris. Les prioritats foren les àrees recreatives de ses Fonts de n'Alis i de s'Amarador i l'obertura dels senders i camins que havien quedat tallats. Les brigades del Departament de Gestió Forestal d'Ibanat (una cada dia i una segona puntualment) han estat les encarregades de dur a terme aquestes tasques. ha estat fent feina durant el mes de novembre i part de desembre a l'itinerari de ses Fonts de n'Alis i a la zona de sa Guàrdia d'en Garrot. Des del dia 6 de novembre al 5 de desembre la brigada de gestió forestal ha retirat 217 pins.

La brigada del departament de biodiversitat, s'ha encarregat d'obrir l'itinerari de sa Punta de ses Gatoves i de l'itinerari i àrea recreativa de s'Amarador. Han retirat uns 40 pins.

En total, durant els mesos de novembre i principis de desembre s'han retirat uns 257 pins.

Tasques de retirada de pins i branques a la zona de ses Fonts de n'Alis

3.1.2 Programa de conservació de la vegetació

Plantació de 110 plantes amb 90 nins de l'escola de Calonge

En el mes de gener, uns 90 nins de l'escola de Calonge participaren en la repoblació de diferents zones del parc. L'activitat va consistir en el trasplantament de 110 plantes. Les espècies escollides per dur a terme les repoblacions foren savina (*Juniperus phoenicea*), mata (*Pistacia lentiscus*), ullastre (*Olea europaea*) i pi (*Pinus halepensis*).

- Pi (*Pinus halepensis*), 10
- Mata (*Pistacia lentiscus*), 10
- Ullastres (*Olea europaea* var. *sylvestris*), 10
- Savina (*Juniperus phoenicea*), 50

Aquestes plantacions contribuiran a la millora dels hàbitats dels voltants de la zona humida de ses Fonts de n'Alis, de s'Amarador i a reduir els tiranys oberts dels itineraris de la Guàrdia d'en Garrot i de sa Punta de ses Gatoves.

Aquesta activitat fou seguida pels mitjans de comunicació. La televisió IB3 va acudir al parc per gravar imatges i es va emetre al telenotícies. També es va publicar la notícia en varis diaris el dia següent.

Plantació de tamarells amb un grup de voluntariat

El mes de febrer amb una activitat de voluntariat ambiental el grup de Boscos de Balears plantà al costat de l'estany de les Fonts de n'Alis 40 tamarells (*Tamarix canariensis*) subministrats per part del Viver Forestal de Menut, Centre Forestal de les Illes Balears.

Sol·licitud de planta al Centre Forestal de les Illes Balears

El dia 9 de gener es va realitzar una sol·licitud de planta per l'any 2014 al Centre Forestal de les Illes Balears. A la següent taula es mostra la previsió de planta que va fer el parc natural de Mondragó per dur a terme tasques de conservació i restauració d'ecosistemes durant l'any 2014:

El dia 11 de novembre de 2013 es comunica que aquesta planta es pot recollir. Es preveu dur a terme la plantació d'aquestes plantes en el mes de gener del 2014 amb la col·laboració de l'IES de Santanyí.

Espècie	Unitats
<i>Tamarix canariensis/Tamarix boveana</i>	15
<i>Rosmarinus officinalis</i>	10
<i>Pinus halepensis</i>	20
<i>Pistacia lentiscus</i>	35
<i>Phillyrea angustifolia</i>	5
<i>Juniperus phoenicea</i>	30
<i>Cistus spp.</i>	25
<i>Olea europea var. sylvestris</i>	15
<i>Ceratonia siliqua</i>	15
<i>Rhamnus alaternus</i>	5

El dia 21 de novembre de 2013 es va fer una nova sol·licitud de planta al Centre Forestal de les illes Balears. La planta sol·licitada en aquest cas ha estat la següent:

Espècie	Unitats
<i>Tamarix canariensis/Tamarix boveana</i>	40
<i>Rosmarinus officinalis</i>	50
<i>Genista lucida</i>	20
<i>Pinus halepensis</i>	50
<i>Erica multiflora</i>	20
<i>Pistacia lentiscus</i>	30
<i>Phillyrea angustifolia</i>	30
<i>Olea europea var. sylvestris</i>	30

3.1.3 Programa de sanitat forestal

No s'ha realitzat la instal·lació de trampes de feromones pel control de la processonària tot i estar previst en el Programa Anual d'Execució 2013.

3.1.4 Programa de gestió agrícola-ramadera

El manteniment de l'aprofitament agrícola del terreny del parc de Mondragó respon a una inquietud per la conservació d'uns trets i d'un paisatge propis de la zona i d'uns coneixements fruit d'una pràctica ancestral. Parlam de recuperar i mantenir un patrimoni d'innegable valor etnològic.

A més d'aquest valor paisatgístic i cultural, les finques agrícoles augmenten la varietat d'hàbitats, fet que repercuteix en un enriquiment de la biodiversitat. Alguns dels ocells que podem trobar quan lligats als camps de conreu són: xoriguer (*Falco tinnunculus*), esparver (*Hieraaetus pennatus*), sebellí (*Burhinus oedicnemus*), perdiu (*Alectoris rufa*), cucullada (*Galerida teklae*)...

Una degradació de qualsevol d'aquests hàbitats influiria negativament en la biodiversitat i per tant en la conservació del parc. Per això, la conservació d'aquests hàbitats és molt important per la conservació de les espècies esmentades. A més, la conservació d'aquests ambients i espècies és l'objectiu principal de conservació del espais naturals.

Projecte de "Conservació del paisatge agrícola del parc natural de Mondragó" finançat per l'obra social la Caixa.

Amb aquest projecte s'han recuperat i conservat els conreus de secà típics del paisatge agrari de Mondragó. A més de la conservació d'un patrimoni de gran valor cultural i etnològic, el manteniment dels espais oberts permet augmentar la diversitat d'hàbitats i ambients, fet que repercuteix en un enriquiment de la biodiversitat associada a aquests espais.

Les actuacions han anat encaminades a recuperar la finca agrícola de ca na Martina situada al costat del centre d'informació del parc. S'han aixecat esbaldrecs de tancaments de paret seca que es trobaven en molt mal estat i que serveixen de refugi a una important varietat de fauna.

Les tasques han estat executades per l'entitat s'Estel de Llevant, empresa que treballa amb persones en dificultats d'inserció laboral. Aquest fet ha fet possible la implicació de persones en risc d'exclusió social en la conservació del parc natural de Mondragó.

Totes les actuacions realitzades han suposat una millora molt important en la qualitat paisatgística i han contribuït al manteniment de la fisonomia típica en mosaic del parc natural de Mondragó.

Projecte de "Manteniment de les finques agrícoles públiques del parc natural de Mondragó" finançat per l'obra social la Caixa.

A la finca de ca na Martina, situada al costat del centre d'informació de ses Fonts de n'Alis s'han plantat un total de 74 arbres: 19 garrovers, 25 ametllers i 30 figueres. Les figueres es varen plantar d'estaca i varen ser proporcionades per Montserrat Pons. Les varietats que s'han plantat són les següents:

- Fila 1: primerenca
- Fila 2: agostenca
- Fila 3: de la senyora
- Fila 4: peretjal den bota
- Fila 5: bordissot blanca
- Fila 6: bordissot negre
- Fila 7: tardana
- Fila 8: hivernenca i peretjal rimada

A la finca pública de can Cano es plantaren 11 garrovers que feien falta.

A la finca de ca na Martina també s'han duit a terme tasques de trituració de pedra i reg d'assentament dels fruiters de secà.

Poda de garrovers i ametllers i col·locació de tutors a la finca de can Cano

Dissabte, 16 de març de 2013 va tenir lloc al parc natural de Mondragó una activitat de voluntariat a la finca pública agrícola de can Cano. En total nou voluntaris de la Creu Roja dugueren a terme tasques de poda d'ametllers i algun garrover i figuera. Vist que els arbres són joves, es posà un tutor al costat de l'arbre per ajudar-lo a sostenir-se i un protector per impedir que el rosegament per herbívors.

L'objectiu principal d'aquesta actuació de voluntariat és la conservació i manteniment les repoblacions de fruiters de secà realitzades en els darrers anys a les finques agrícoles públiques encaminades a evitar la degradació i desaparició del paisatge agrícola de l'espai.

Poda garrovers finca can Canonge i començat can Cano.

El mes d'octubre es realitzaren les tasques de poda dels garrovers de la finca de can Canonge.

Aquesta actuació s'ha vist interrompuda pel temporal del mes d'octubre, que va fer que hi hagués una replanificació de les tasques.

Garrover abans de la poda

Després de la poda

Recollida d'ametlla i garrova de les finques públiques.

El mes de setembre de 2013 l' Associació Solidaritat Cristiana s'encarregà de la recollida d'ametlles i garroves de les finques públiques agrícoles.

Quantitats recollides:

- Garroves: 1780 kg
- Ametlla pelada: 221 kg

3.1.5 Programa de conservació de la tortuga mediterrània

El dia 7 de setembre de 2013 es va realitzar una activitat d'agenda d'alliberament de fauna autòctona. Entre la fauna s'amollaren un total de 30 tortugues, 15 d'elles a la zona de ses Doblegades i 15 a la zona de la finca pública agrícola de can Canonge.

Especie	Data	Codi tortuga	Sexe	Lloc alliberació	Pes
TESHER	07/09/2013	3680	F	P.N.Mondragó	845
TESHER	07/09/2013	3681	M	P.N.Mondragó	424
TESHER	07/09/2013	3682	F	P.N.Mondragó	574
TESHER	07/09/2013	3683	M	P.N.Mondragó	552
TESHER	07/09/2013	3684	M	P.N.Mondragó	460
TESHER	07/09/2013	3685	M	P.N.Mondragó	462
TESHER	07/09/2013	3686	F	P.N.Mondragó	515
TESHER	07/09/2013	3687	M	P.N.Mondragó	287
TESHER	07/09/2013	3688	M	P.N.Mondragó	551
TESHER	07/09/2013	3689	F	P.N.Mondragó	362
TESHER	07/09/2013	3690	M	P.N.Mondragó	436
TESHER	07/09/2013	3691	F	P.N.Mondragó	998
TESHER	07/09/2013	3692	F	P.N.Mondragó	488
TESHER	07/09/2013	3693	M	P.N.Mondragó	587
TESHER	07/09/2013	3694	F	P.N.Mondragó	442
TESHER	07/09/2013	3695	F	P.N.Mondragó	478
TESHER	07/09/2013	3696	F	P.N.Mondragó	627
TESHER	07/09/2013	3697	M	P.N.Mondragó	707
TESHER	07/09/2013	3698	F	P.N.Mondragó	683
TESHER	07/09/2013	3699	M	P.N.Mondragó	367
TESHER	07/09/2013	3700	F	P.N.Mondragó	757
TESHER	07/09/2013	3701	F	P.N.Mondragó	515
TESHER	07/09/2013	3702	M	P.N.Mondragó	363
TESHER	07/09/2013	3703	M	P.N.Mondragó	455
TESHER	07/09/2013	3704	F	P.N.Mondragó	700
TESHER	07/09/2013	3705	F	P.N.Mondragó	331

TESHER	07/09/2013	3706	M	P.N.Mondragó	395
TESHER	07/09/2013	3707	M	P.N.Mondragó	368
TESHER	07/09/2013	3708	M	P.N.Mondragó	387
TESHER	07/09/2013	3709	F	P.N.Mondragó	761

3.1.6 Programa de control d'espècies al·lòctones

Aquest programa pretén dur a terme un control sobre les plantes i animals exòtics. La invasió d'aquestes constitueix una sèrie amenaça contra la biodiversitat, ja que les espècies exòtiques poden ocupar i/o modificar els hàbitats de les espècies natives. Així, es fa necessari conservar la biodiversitat del parc, controlant les espècies que poden hibridar o competir amb les pròpies del parc natural.

“Projecte eliminació de flora invasora al parc natural de Mondragó”

La comissió de seguiment del conveni de col·laboració entre la conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori i la Fundació la Caixa va aprovar el dia 10 de desembre el “*Projecte eliminació de flora invasora al parc natural de Mondragó*”, amb un pressupost total de 25.000 €.

El projecte s'ha dividit en dues fases. Una primera fase ha consistit en:

1. **Realització d'un estudi de flora al·lòctona del parc natural de Mondragó.** Amb la realització d'aquest estudi es detectaren 38 espècies al·lòctones. Els resultats de l'Estudi evidencien que les espècies que es troben més àmpliament distribuïdes són *Chasmante floribunda* (58 localitzacions), *Opuntia maxima* (57) i *Agave americana* (54). Una quarta espècie ha cridat l'atenció per l'augment de la seva àrea de distribució. Es tracta del *Senecio angulatus*. Aquesta espècie, amb 24 localitzacions en hàbitats naturals o seminaturals, ha experimentat un notbale creixement en els darrers anys.
2. **Elaboració d'un Sistema d'Informació Geogràfica (SIG)** on es representen les localitzacions de cada unitat poblacional per a cada espècie amb informació relativa a les coordenades UTM, el polígon i parcel·la i el caràcter públic o privat dels terrenys. El sistema està preparat per recollir la nova informació que es vagi generant.

3. Redacció del pla d'eradicació. En aquest document s'ha elaborat una proposta concreta d'accions per a la Gestió de les Espècies Exòtiques Invasores en l'àmbit del Parc.

S'ha realitzat un contracte menor (CM 05/2013) ; l'adjudicatari ha estat Insula. Geochelone sulcata SL.

La segona fase consisteix en la Retirada de la flora al·lòctona. En aquest cas, l'adjudicatari del contracte menor (CM 41/2013) ha estat s'Estel de Llevant, entitat que treballa amb persones amb dificultats d'inserció social.

La retirada es va iniciar en el mes d'octubre a les zones del parc situades en terrenys propietat de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears i de l'Ajuntament de Santanyí, una vegada tramitada l'autorització. Concretament es va començar a la zona de ses Doblegades. Entre les plantes retirades es poden esmentar els 433 m² de *Senecio angulatus*, a més de 28 peus d'*Austrocylindropuntia subulata* i uns 3 m² d'*Agave americana*, entre altres. El segon punt on s'ha actuat ha estat a la zona situada darrera l'Escorxador. D'allà s'ha eliminat 48 m² d'*Agave americana*, a més de 5 peus d'*Opuntia maxima*.

Mentre s'han anat tramitant les autoritzacions necessàries per tal de poder actuar en els terrenys situats en sòl privat. Aquest fet ha condicionat la retirada. Per aquest motiu es pretén que el projecte finalitzi el primer trimestre de l'any 2014.

Queda també pendent pel 2014 una xerrada sobre la problemàtica d'aquest tipus de vegetació.

3.1.7 Programa de conservació del sistema dunar de s'Amarador

Canvi de la corda de l'àrea de regeneració dunar de s'Amarador

A principis del mes d'octubre es va canviar la corda dissuasòria que protegeix el sistema dunar de s'Amarador ja que es trobava molt deteriorada.

3.1.8 Projecte de millora paisatgística dels voltants de l'estany de les Fonts de n'Alis

Amb l'objectiu de recuperar el paisatge i els hàbitats dels voltants de l'estany i de la platja de ses Fonts de n'Alis l'any 2010 es va redactar un Projecte de millora paisatgística de la zona de ses Fonts de n'Alis.

Retirada de tub de l'estany de ses Fonts de n'Alis

Una de les actuacions incloses en aquest projecte era la retirada d'un tub de plàstic que travessava l'estany de ses Fonts de n'Alis just al costat dels antics pals que s'utilitzaven per amarrar. El tub quedava totalment al descobert quan el nivell de l'aigua de l'estany baixava i produïa un impacte visual.

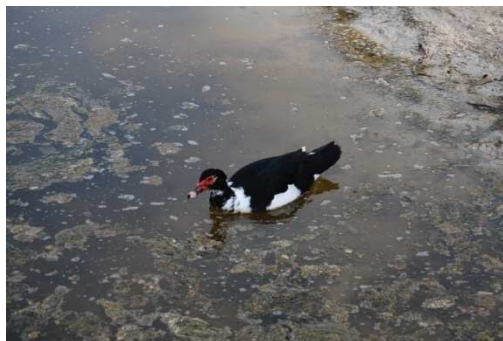
El tub es va retirar en el mes de gener de 2013, després de realitzar les gestions necessàries amb el propietari del xalet al qual duia l'aigua.

Retirada tub estany Fonts de n'Alis (gener 2013)

Retirada ànneres mudes (Cairina moschata) de l'estany de ses Fonts de n'Alis.

En una de les parcel·les del costat de ses Fonts de n'Alis hi criaven ànneres mudes (*Cairina moschata*). Aquestes ànneres introduïdes vivien a l'estany interferint amb les espècies autòctones pròpies d'aquest entorn. Per aquest motiu, el dia 16 de gener de 2013 el COFIB va retirar les ànneres mudes de l'estany de ses Fonts de n'Alis ja que competien per l'hàbitat amb les espècies autòctones.

Ànneres mudes retirades

Plantació de tamarells

El mes de febrer es va realitzar una plantació de tamarells a partir de planter i d'esqueixos. La plantació es va fer amb un grup de voluntariat de l'entitat Boscos de Balears.

L'objectiu d'aquesta plantació és la de crear un petit bosc de ribera ran del l'estany de les Fonts de n'Alis. La vegetació arbrada de la zona contribuirà a crear un ambient millor per altres espècies associades a les zones humides, amb més zones de racer i per a la seva alimentació.

3.2 Àrea de desenvolupament socioeconòmic

3.2.1 Conveni entre el Govern de les Illes Balears i els propietaris de terrenys inclosos dins el Parc Natural de Mondragó

	A partir de setembre de 2012
Núm. convenis vigents	53
Núm. parcel·les	53
Núm. de propietaris	37

Els 53 convenis que quedaven vigents han finalitzat el mes de setembre de 2013.

No quedava cap pagament pendent per realitzar el 2013.

3.3. Àrea d'ús públic

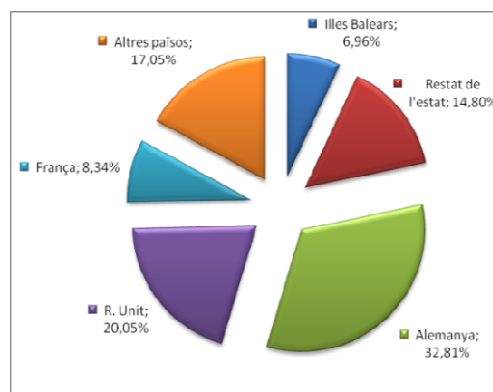
3.3 Àrea d'ús públic

3.3.1 Programa d'informació al públic en general i d'atenció als propietaris de les oficines del parc (Can Crestall) i al Centre d'informació de ses Fonts de n'Alis.

Gràfiques i taules de 2013 sobre les dades estadístiques dels visitants que entren al *centre d'informació de ses Fonts de n'Alis*.

	Illes Balears	Reste de l'estat	Alemanya	R. Unit	França	Altres països	TOTALS
Gener	62	15	74	26	4	6	187
Febrer	46	50	250	66	7	19	438
Març	89	175	546	183	52	56	1101
Abril	109	208	573	311	169	179	1549
Maig	134	190	992	546	231	362	2455
Juny	136	228	515	455	128	459	1921
Juliol	117	527	417	428	197	480	2166
Agost	164	676	390	405	272	509	2416
Setembre	91	281	604	488	188	460	2112
Octubre	70	103	1108	490	151	362	2284
Novembre	139	69	154	50	39	40	491
Desembre	43	30	36	10	0	9	128
TOTAL	1200	2552	5659	3458	1438	2941	17248

A les dades de la taula no s'inclouen les xifres corresponents als col·lectius que han visitat l'espai de forma concertada: escoles, grups de voluntaris, participants en activitats d'agenda, etc.

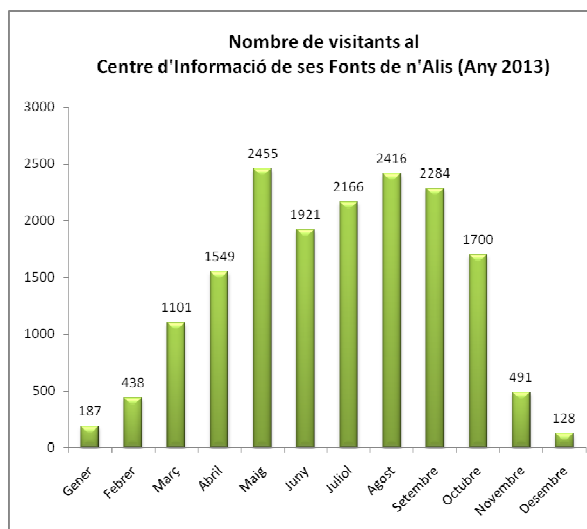

Gràfica del percentatge de visitants no concertats segons la procedència

Les xifres totals visitants no concertats són més altes que els darrers anys. El nombre de visites va augmentant. L'any 2011 fou de 15.435, el 2012 16.031 i l'any 2013 s'ha arribat als 17.248.

Els usuaris alemanys han estat els visitants majoritaris amb un 32,81 %, lleugerament superior al 29 % de l'any anterior.

Durant l'any 2013, el mes en què el parc ha rebut més visites ha estat el de maig, amb 2455 persones.

A continuació es mostra una taula on es mostren les xifres dels visitants de col·lectius que han visitat l'espai de manera concertada.

Entitats	Núm.	Nombre de participants
Escoles amb educador	37	1532
Visites escolars autoritzades (sense educadors)	5	300
Escolars no concertats	18	1133
Visites guiades	5	31
Activitats d'agenda	30	330
Voluntariat	7	232
Altres (autoritzats i no autoritzats)	49	2852
TOTALS	151	6410

En total el nombre de visites al centre d'informació de ses Fonts de n'Alis l'any 2013 ha estat de **23.658**.

Recompte de visitants a can Crestall

2013	Illes Balears		Resta Estat	Alemanya	Regne Unit	Altres	Total
	propietaris	resta illes					
Gener	13	0	0	2	0	4	19
Febrer	7	2	2	2	2	0	15
Març	5	4	9	9	5	0	32
Abril	6	2	0	1	1	1	11
Maig	31	9	2	16	0	6	64
Juny	0	2	3	13	7	0	25
Juliol	6	0	8	15	6	0	35
Agost	2	1	3	5	4	1	16
Setembre	5	8	6	0	4	0	23
Octubre	8	5	0	8	7	3	31
Novembre	22	0	0	5	1	0	28
Desembre	14	6	2	6	2	0	30
Total	119	39	35	82	39	15	329

Cal destacar que en el mes de novembre i desembre entraren a can Crestall un nombre més propietaris, la majoria a sol·licitar informació sobre el la possibilitat de rebre algun tipus d'ajuda a causa del temporal de finals del mes d'octubre.

3.3.2 Programa d'informació, vigilància i de serveis als usuaris de les platges, itineraris i àrees recreatives.

En el Programa Anual d'Execució estava contemplada la contractació de vigilants temporals per vigilar i controlar les platges ie el seu entorn, informar als usuaris sobre els usos i activitats limitars o prohibits, realitzar recomptes periòdics i donar suport a la brigada. No es disposen de dades perquè el 2013 no s'ha executat.

3.3.3 Programa d'interpretació ambiental

Aquest programa consisteix en donar resposta a l'oferta de visites guiades que es fa des del parc. S'encarrega de realitzar aquestes visites un equip d'educació ambiental. L'oferta està destinada a grups escolars de diferents nivells (infantil, primària, secundària i batxiller) i a públic en general, famílies o grups, normalment durant els caps de setmana.

S'ha elaborat la informació sobre l'oferta educativa del parc i les visites guiades i s'ha publicat a la pàgina WEB de la Conselleria de Medi Ambient.

- **Itineraris interpretatius**

Els itineraris interpretatius per escolars tenen com a objectiu apropar als alumnes al coneixement del Parc natural de Mondragó i estan vinculats al currículum escolar. S'oferten als diferents nivells educatius des d'educació infantil, primària, secundària fins a batxillerat, així com a les escoles-taller.

Aquestes activitats educatives s'ofereixen de dilluns a divendres i van acompanyades d'una **visita prèvia** que es realitza al centre educatiu abans de desenvolupar l'itinerari interpretatiu i serveix per introduir als alumnes en la descoberta del parc i concretar amb els mestres i professors els objectius i continguts curriculars de la sortida. Les visites prèvies es solen realitzar entre 7 i 10 dies abans d'anar al parc. Així s'han fet **34 visites** als centres escolars amb **1590 participants**.

Durant l'any 2013 s'han realitzat un total de **41 itineraris interpretatius** pel parc natural de Mondragó que han suposat la participació de **1601 participants**.

- Paisatge de Marina: 23 itineraris amb un total de 794 participants
- El litoral de Mondragó: 7 itineraris amb 310 persones
- El llegat dels nostres padrins: 3 itineraris amb 141 persones
- Descobrim Mondragó amb na Monda: 8 itineraris amb 356 persones

- **Tallers ambientals**

Durant l'any 2013 s'han realitzat els següents tallers ambientals: **18 en total** amb **492 participants**:

- *Taller de sostenibilitat.* S'han realitzat 15 tallers amb un total de 363 participants.
- *Motius de natura.* S'han realitzat 3 tallers amb un total de 129 participants.

Altres

- S'han fet dues xerrades al centres escolars sobre els valors del Parc natural de Mondragó amb un total de 90 participants.
- El dia 18 de gener se va fer una activitat de plantació amb l'escola de Calonge en la qual hi participaren un total de 115 persones

3.3.4 Programa d'agenda d'activitats

S'han realitzat 42 activitats amb un total de 351 activitats.

Nom de l'activitat	Data	Núm. participants
Prehistòria a Mondragó	22/01/2013	2
Aprenem a fer Pedra seca	26/01/2013	12
Les construccions d'un temps patrimoni d'avui	09/02/2013	0
Basses temporals	16/02/2013	6
Litoral de Mondragó	23/02/2013	5
Els fòssils ens expliquen el passat	01/03/2013	22
Taller Aprenem a empeltar fruiters de secà	09/03/2013	16
El Llegat dels nostres Padrins	16/03/2013	7
Orquídies de Mondragó	23/03/2013	1
Les aus a l'hora bruixa	06/04/2013	10
Itinerari de s'Amarador	20/04/2013	16
Seguiment de la Tortuga a Mondragó	04/05/2013	11
Ales a la primavera	11/05/2013	8
El tresor de Posidó	18/05/2013	4
Moonwatching (Dia Mundial dels Parcs)	25/05/2013	14
El paisatge de marina (Dia del Medi Ambient)	08/06/2013	10
Papallones nocturnes	15/06/2013	5
Mondragó des de la mar amb la Balear	22/06/2013	16
Mondragó des de la mar amb la Balear	25/06/2013	14
Mondragó des de la mar amb la Balear	26/06/2013	15
Mondragó des de la mar amb la Balear	27/06/2013	11
Mondragó des de la mar amb la Balear	28/06/2013	16
Els mamífers de Mondragó	06/07/2013	0
Paisatge de Marina	09/07/2013	4
Bussejam al Caló de Solimina	13/07/2013	10
El sol l'estrella de l'estiu	20/07/2013	8

Un rellotge a les estrelles	27/07/2013	12
Paisatge de marina	03/08/2013	5
Bussejam al caló de Solimina	10/08/2013	15
El litoral de Mondragó	17/08/2013	14
Paisatge de marina	23/08/2013	5
Paisatge de marina	31/08/2013	4
Alliberament de fauna autòctona	07/09/2013	23
Les barraques de Mondragó	14/09/2013	0
Els mamífers de Mondragó	28/09/2013	11
Dia Mundial de les Aus	12/10/2013	16
La primavera d'hivern	19/10/2013	2
El llegat dels nostres padrins	26/10/2013	0
Mondrago i els poetes (Activitat anul·lada per pluja)	09/11/2013	0
Dibuix naturalístic (Activitat anul·lada per manca de participants)	14/12/2013	
Coves prehistòriques	17/12/2013	1
La Marina a l'Hivern (Activitat anul·lada per pluja)	21/12/2013	

(en verd hi ha marcades les activitats que han estat gratuïtes amb motiu de la celebració d'alguna efemèride)

Segons les dades, la mitjana de participants en les activitats gratuïtes és de 15,5 davant els 7,61 participants en les activitats de pagament (reducció del 51%).

	Nº activitats programades	Total participants	Mitjana de participació
Gratuïtes	4	62	15,5
De pagament	38	289	7,61

De cada una de les activitats s'ha fet un cartell per donar-li difusió. Aquests són enviats per correu electrònic i penjats a la pàgina web de Balears Natura.

Recaptació fins el mes de desembre

MES	VISITA GUIADA	ACTIVITATS ESPORTIVES	TALLERS	PUBLICACIONS	VISITA TEMÀTICA	TOTAL €/MES
GENER	8,00 €	0,00 €	60,00 €	0,00 €	0,00 €	68,00 €
FEBRER	32,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	32,00 €
MARÇ	30,00 €	0,00 €	87,00 €	0,00 €	0,00 €	117,00 €
ABRIL	84,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	84,00 €
MAIG	52,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	52,00 €
JUNY	294,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	294,00 €
JULIOL	48,00 €	0,00 €	96,00 €	0,00 €	0,00 €	144,00 €
AGOST	136,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	136,00 €
SETEMBRE	34,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	34,00 €
OCTUBRE	8,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	8,00 €
NOVEMBRE	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
DESEMBRE	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
TOTALS						
ACTIVITAT	726,00 €	0,00 €	243,00 €	0,00 €	0,00 €	969,00 €

3.3.5 Programa de senyalització

Durant l'any 2013 s'ha realitzat un manteniment de la senyalització instal·lada al parc i també se n'han instal·lat de noves.

Nova senyal instal·lada darrera la platja de ses Fonts de n'Alis

3.3.6 Programa de publicacions

En el mes de juny es va reeditar el fulletó general del parc natural de Mondragó. S'imprimiren un total de 3.000 fulletons en anglès i en castellà.

3.3.7 Explotació dels aparcaments situats en el Parc Natural de Mondragó

Dia 30 d'abril de 2013 es publicà al BOIB número 58 l'anunci de licitació del contracte dels aparcaments del Parc Natural de Mondragó.

L'objecte del contracte és l'explotació i gestió dels dos aparcaments, el de ses Fonts de n'Alis i el de s'Amarador per un termini de 4 anys prorrogable 2 anys més.

A partir de dia 1 de novembre de 2013, concessió dels dos aparcaments a l'entitat s'Estel de Llevant.

3.4. Àrea d'investigació i seguiment

3.4 Àrea d'investigació i seguiment

3.4.1 Programa de seguiment meteorològic

L'estació meteorològica es va instal·lar l'any 2001 al costat del centre d'informació del parc. Les coordenades de localització són: 516482 i 4356529.

El personal del centre d'informació recull diàriament les dades referides

a:

1. Precipitació
2. Temperatura màxima i mínima
3. Evaporació
4. Tipus de meteors

Les dades es prenen a les 9 h a l'estiu i a les 10 h a l'hivern són enviades mensualment a l'Institut Meteorològic de les Illes Balears.

	Tª màx. mitjana (°C)	Tª mín. mitjana (°C)	Tª mitjana (°C)	Pluja mm
Gener	15,7	5,7	10,7	35,8
Febrer	14,1	5,9	10	22,2
Març	17,9	10	13,9	16,8
Abril	19,6	10,7	15,2	49,8
Maig	21,3	12,5	16,9	21,7
Juny	25,3	15,6	20,5	1,2
Juliol	29,4	19,9	24,7	ip
Agost	29,7	20,40	25,1	20,4
Setembre	27	18	22,5	110,1
Octubre	25,7	17	21,4	81,7
Novembre	17,6	9,6	13,6	115,7
Desembre	16,5	6,3	11,3	39,6
MITJANES (Total pluja)	21,7	12,6	17,2	515

Evolució anual de la temperatura i la precipitació.

Les característiques del clima de Mondragó són les típiques del règim climàtic mediterrani d'influència marítima i sense cap mes hivernal, amb dos mesos subhivernals i en canvi amb quatre mesos temperats, tres subestivals i tres mesos estivals. Normalment durant la tardor les pluges són abundants i, en menor mesura també es produeixen a la primavera, mentre que l'estiu és el període més àrid de l'any, de maig a agost hi ha dèficit hídric, ja que la temperatura supera la precipitació mensual.

Incidències més destacades:

Un dels fenòmens meteorològics que s'han de destacar del 2013 és el cap de fibló que hi va haver el dia 29 d'octubre que va ocasionar nombrosos danys al parc natural.

Tant l'estany de ses Fonts de n'Alis com el de s'Amarador es varen connectar amb la mar. Des de principis dels anys 90 no es tenia constància de què l'estany de s'Amarador hagués romput.

3.4.2 Programa de seguiment de la qualitat de les aigües dels estanys

Durant el 2013 s'ha mantingut la dinàmica de recollida de mostres. Els mostrejos s'han realitzat en dos punts concrets dels estanys de s'Amarador i de ses Fonts de n'Alis i s'han analitzat al laboratori del servei de Qualitat Ambiental de la Conselleria d'Agrucultura, Medi Ambient i Territori.

Durant el 2013 s'han realitzat els mostrejos en les dates indicades en la següent taula:

Punt de mostreig	Data recollida mostra
1. S'Amarador	15/04/13
1. S'Amarador	16/07/13
1. S'Amarador	19/11/13
2. S'Amarador	15/04/13
2. S'Amarador	16/07/13
2. S'Amarador	19/11/13
4. Font de n'Alis	15/04/13
4. Font de n'Alis	16/07/13
4. Font de n'Alis	19/11/13
5. Fonts de n'Alis	15/04/13
5. Fonts de n'Alis	16/07/13. Punt sense aigua.
5. Fonts de n'Alis	19/11/13

3.4.3 Programa de seguiment de caixes niu

Les caixes niu han estat i són utilitzades en tot el món en diferents aspectes de l'estudi de la biologia de les aus, que inclouen des de la realització de treballs científics sobre l'ecologia i lleis d'evolució, fins a la utilització com una eina per activitats educatives o per la prevenció/control de plagues, per posar alguns exemples.

Manteniment i seguiment de les caixes niu al Parc Natural de Mondragó

En tots els seguiments de caixes niu es realitza un maneig i en nombrosos d'aquests estudis s'ha arribat a la conclusió de que aquest maneig afavoreix tant l'ocupació any rere any dels nius com el seu manteniment en bon estat durant un període més llarg de temps.

Durant el 2013 s'han realitzat visites a les caixes niu entre abril i desembre, amb la finalitat d'abarcant tant el cicle reproductiu dels ocells ocupants, com les conseqüències de les condicions climàtiques adverses que tengueren lloc a la tardor.

Les caixes niu han resultat una bona ajuda per les espècies que poden ocupar forats amb aquesta mida d'entrada i tipus de construcció, amb un 86,4 % de caixes ocupades en alguna mesura i 124 esdeveniments reproductius o de refugi.

3.4.4 Programa de seguiment de la regeneració del sistema dunar de s'Amarador

L'any 2003 es redactà un projecte per la Restauració del sistema dunar de la platja de s'Amarador del Parc Natural de Mondragó. Aquest informe destacava que els sistemes de s'Amarador presentaven formes erosives i relictos que calia restaurar mitjançant l'estabilització i recuperació del front dunar amb la utilització de mesures toves de gestió i interferència sedimentària.

Durant els anys 2008, 2009, 2010 i 2011 s'han realitzat aixecaments topogràfics detallats del terreny, a fi de disposar de mesures per conèixer l'evolució morfològica del sistema dunar. El 2012 es varen interrompre aquestes mesures.

El 2013 s'ha reprès l'aixecament d'aquests perfils topogràfics per tal de disposar d'informació sobre l'evolució, d'un perfil de vegetació i de propostes de gestió i millora. Aquesta actuació finalitzarà en el primer trimestre de l'any 2014.

3.4.5 Programa de registre de cites de fauna i flora

Resum de cites més destacades del 2013:

Espècie (nom científic)	Nom comú
<i>Anas crecca</i>	Cel·la rossa
<i>Alcedo atthis</i>	Arner
<i>Ardea purpurea</i>	Agró roig
<i>Asio otus</i>	Mussol
<i>Calidris minuta</i>	Corriol menut
<i>Caprimulgus aeuropaeus</i>	Enganapastors
<i>Circus aeroginosus</i>	Arpella
<i>Coracias garrulus</i>	Gaig blau
<i>Cuculus canorus</i>	Cucull
<i>Eliomys quercinus</i>	Rata cellarda
<i>Gallinago gallinago</i>	Cegall
<i>Himantopus himantopus</i>	Avisador
<i>Hirundo daurica</i>	Oronella coa-rogenca
<i>Jynx torquilla</i>	Formiguer
<i>Merops apiaster</i>	Abellerol
<i>Milvus milvus</i>	Milana
<i>Motacilla cinerea</i>	Xàtxero cendrós
<i>Motacilla flava</i>	Xàtxero groc
<i>Oenanthe oenanthe</i>	Coa blanca
<i>Oriolus oriolus</i>	Oriol
<i>Otus scops</i>	Mussol
<i>Pandion haliaetus</i>	Àguila peixetera
<i>Passer montanus</i>	Gorrió barraquer
<i>Percnon gibbesi</i>	Cranc exòtic
<i>Thalasseus sandvicensis</i>	Llambritja de bec llarg
<i>Tringa glareola</i>	Valona
<i>Tringa ochropus</i>	Becassineta
<i>Tringa totanus</i>	Cama-roja

Cites més destacades:

A principis del mes d'abril es determinà per primera vegada al parc natural de Mondragó, Santanyí, un híbrid entre *Ophrys speculum* x *Ophrys bombyliflora*.

El 23 d'octubre es va fer una consulta sobre la determinació d'un amfibi localitzat a la Font de n'Alis a Insula Geochelone Sulcata, i es va confirmar que l'amfibi observat fou el calàpet, *Bufo balearicus*. La troballa d'aquesta espècie com a reproductora a ses Fonts de n'Alis planteja dos fets prou interessants: a) la reproducció de l'espècie a un nou punt del parc natural, fet que incrementa el seu coneixement de distribució i àrees de reproducció i b) la reproducció de l'espècie en un període posterior al que li pertoca, probablement degut a factors climatològics propis de la primavera no de la tardor, condicionant a què es donassin les condicions pròpies per a la seva reproducció.

Activitats o incidències relacionades amb la fauna:

17/01/2013. Agró gris (*Ardea cinerea*). Ala rompuda.

7/02/2013. Sebel·lí. No podia volar.

09/07/2013. *Upupa epops*.

24/07/2013. Sebel·lí.

30/07/2013. Cetaci mort al caló des Savinar. Avisat a Marineland.

18/10/2013. *Testudo hermanni*. Infecció pota.

3.5. Àrea de participació

3.5 Àrea de participació

3.5.1 Programa de Junta Rectora

Durant l'any 2013 la Junta rectora no s'ha reunit.

3.5.2 Programa de Voluntariat

En el Parc Natural de Mondragó es realitzen activitats de voluntariat ambiental que tenen com a objectiu la promoció i participació de totes aquelles ONGs, entitats o grups de persones interessades en la conservació del medi i la difusió dels valors ambientals. El Parc disposa d'una proposta de Pla d'Acció de Voluntariat Ambiental i durant el 2013 s'ha continuat amb les línies marcades per aquest document.

Durant el 2013 s'han desenvolupat 7 accions de voluntariat en les quals han participat un total de 110 persones:

Data	Voluntariat realitzat	Entitat participant	Nombre de voluntaris
12/01/2013	Recompte d'aus aquàtiques hivernants 2013		12
2/02/2013	Plantació de tamarells	Bosc de Balears	45
16/03/2013	Poda d'ametllers i garrovers	Creu Roja	9
13/4/2013	II testing a Mondragó	Biodiversitat virtual	4
30/05/2013	Manteniment repoblacions (anul·lat per mal temps)	Bosc de Balears	
1/6/2013	Neteja Coves del Rei	S'Alzina	14
24/8/2013	Taller ametlles	Voluntaris Santanyí	13
23/11/2013	Arreglar plantació figueres casa Muda i retirada de branques del temporal	Amics de la Terra	13

(L'any 2012 es realitzaren 5 jornades de voluntariat en les quals hi participaren 43 persones)

A continuació es detallen breument les activitats realitzades:

Recompte d'aus aquàtiques hivernants 2013

Data: 12 de gener de 2013

Lloc: Estany de ses Fonts de n'Alis

Participants: 12 (10 adults + 2 nines) voluntaris

Responsables Parc: Biel i Jordi (educadors)

Els objectius d'aquesta activitat són conèixer quines espècies d'aus típiques de zones humides passen l'hivern als estanys o a les costes de Mondragó i determinar-ne la quantitat, realitzar un recompte científic que és fa simultàniament a nivell internacional, que permet conèixer d'any en any com evolucionen les poblacions d'aus hivernants a les zones humides i gaudir de l'observació d'alguns dels ocells presents a Mondragó

Es feren 3 grup, 2 a la zona a s'Amarador hi han anat dos grups (un a la zona alta de l'estany i l'altra a la part baixa, vora la platja), un tercer grup s'encarregava de contar les aus de la zona de Ses Fonts de n'Alis. Es contaren un total de 9 espècies, amb el següents resultats: 1 *Egretta garzetta*, 11 *Anas platyrhynchos*, 1 *Anas crecca*, 1 *alcedo atthis*, 6 *Fulica atra*, 25 *Gallinula chloropus*, 2 *Tachybaptus ruficollis*, 1 *Actitis hypoleucos* i 1 *Motacilla cinerea*.

Plantació de tamarells

Entitat: Boscos de Balears

Data: 2 de febrer de 2013

Lloc: Estany de ses Fonts de n'Alis

Participants: 45 voluntaris

Per commemorar el Dia Mundial de les Zones Humides, s'ha realitzat una plantació de tamarells a partir de planter i d'esqueixos.

L'objectiu d'aquesta plantació és la de crear un petit bosc de ribera ran del l'estany de les Fonts de n'Alis. La vegetació arbrada de la zona contribuirà a crear un ambient millor per altres espècies associades a les zones humides, amb més zones de racer i per a la seva alimentació, a més tapar tiranys.

Poda d'ametllers i garrovers

Entitat: Creu Roja

Data: 16 /03/2013

Lloc: Finca pública agrícola can Cano

Participants: 9 voluntaris

Dissabte, 16 de març de 2013 va tenir lloc al parc natural de Mondragó una activitat de voluntariat a la finca pública agrícola de can Cano. En total nou voluntaris de la Creu Roja

dugueren a terme tasques de poda d'ametllers i algun garrover i figuera. Vist que els arbres són joves, es posà un tutor al costat de l'arbre per ajudar-lo a sostenir-se i un protector per impedir que el rosegament per herbívors.

L'objectiu principal d'aquesta actuació de voluntariat és la conservació i manteniment les repoblacions de fruiters de secà realitzades en els darrers anys a les finques agrícoles públiques encaminades a evitar la degradació i desaparició del paisatge agrícola de l'espai.

II Testing de Mondragó

Entitat: Biodiversitat Virtual

Data: 14/4/2013

Lloc: finca pública

Participants: 4 persones

L'activitat va consistir en recollir el major nombre de fotografies de la biodiversitat del parc, per tal d'identificar el major nombre d'espècies presents al parc. Cada participant seleccionà algunes de les seves fotografies per penjar a la web www.biodiversitatvirtual.org.

Voluntariat a Ses Coves del Rei

Entitat: Associació s'Alzina

Data: 01/06/2013

Lloc: Ses Coves del Rei

Nombre de participants: 14

Dissabte, 16 de març de 2013 va tenir lloc al parc natural de Mondragó una activitat de voluntariat a Ses Coves del Rei. En total 14 voluntaris de l'associació s'Alzina dugueren a terme tasques de neteja d'una zona de gran valor cultural i ecològic. Es netejà l'entrada de les 3 coves, especialment la de la més gran. En total es varen treure 11 bosses grosses i 5 sacs que es separaren per tipus de residus per tal de dur-ho posteriorment al punt verd.

Voluntariat "taller d'ametlles"

Data: 28/8/2013

Voluntaris de Santanyí

Lloc: Centre d'informació Fonts de n'Alis

Nombre de voluntaris: 15

L'activitat va consistir en una recollida de les ametlles de la finca de Ca sa Muda que va durar de les 9 fins a les 12 h. Una vegada recollida tota l'ametlla, se va donar pas a una mostra d'elaboració de productes elaborats a partir de l'ametlla. En concret se va fer formatge d'ametlla, gelat d'ametlla, i sobrassada vegana a partir de l'ametlla.

Voluntariat reparació danys del temporal

Data: 23/11/2013

Participants: Amics de la Terra.

Lloc: Ca sa Muda i itinerari de s'Amarador

L'objectiu del voluntariat ha estat el de reparar els danys causats pel temporal del dia 29 d'octubre, a una plantació de figueres a la zona de la finca pública agrícola de ca sa Muda. Fa uns anys es va fer una replantació de figueres en aquesta tanca. Amb el fort temporal de vent havien quedat tombades. El voluntariat ha consistit en posar dretes les figueres i tornar a col·locar els tutors. A més es retiraren branques i troncs de pins caiguts a l'itinerari de s'Amarador.

3.5.3 Xerrada als alumnes de l'assignatura de Gestió i Planificació d'Espais Naturals

En el mes de març es va fer una xerrada a un grup d'alumnes de la UIB de l'assignatura de Gestió i Planificació d'Espais Naturals acompanyats pel seu professor Lluís Gómez-Pujol.

L'objectiu de la visita fou apropar els alumnes a la realitat de gestió d'un espai natural. Per aquest motiu s'organitzà una xerrada a les oficines de gestió de can Crestall. A la xerrada s'explicaren els continguts del Pla Anual, l'equip de gestió del parc i la Junta Recora, entre altres.

3.6. Àrea de manteniment

3.6 Àrea de manteniment

L'àrea de manteniment inclou totes les actuacions que tenen per finalitat mantenir en bon estat els valors, béns, infraestructures i equipaments del parc natural.

3.6.1 Programa de manteniment general del parc

Per al manteniment en bon estat dels equipaments i instal·lacions del parc natural de Mondragó (centre d'informació de ses Fonts de n'Alis, oficina de gestió de can Crestall de Santanyí) s'ha contat amb un servei de neteja. S'ha dut a terme el manteniment dels equipaments del parc natural i s'han reparat en casos d'averia (vehicles, telefonia...)

Dins les tasques de manteniment, segons els llocs on es desenvolupen podem diferenciar-ne dos grups:

- La reparació i neteja dels equipaments de l'espai i els seus recursos
- La neteja de residus al medi natural.

Segons la temporalització i periodicitat de les feines les podem classificar en diàries, setmanals i mensuals o anuals i les que es realitzen atenent a necessitats casuals i imprevistes.

Tasques diàries

És el cas de la neteja dels equipaments i recursos d'ús públic com les àrees recreatives i itineraris. Les feines es centren en el buidatge i recanvi de les 22 papereres distribuïdes pel parc i 3 punts de reciclatge (2 a l'àrea recreativa de ses Fonts de n'Alis i 1 a s'Amarador) amb 4 contenidors: vidre, matèria orgànica, plàstic i rebuig, distribuïts pel parc.

Tasques de periodicitat setmanal

Neteja del medi natural: estanys, garrigues, platges, calons...

Neteja i manteniment dels equipaments d'ús públic i els seus recursos: àrees recreatives, itineraris, aparcaments, edificis...

Pel que fa a la neteja del centre d'informació i de les oficines de can Crestall, la neteja l'ha realitzada l'empresa Klühlinaer SL, que proporciona tant el personal com els materials utilitzats durant la neteja.

Tasques anuals

- Desbrossament dels camins, itineraris i aparcaments, poda d'arbres en mal estat i o que suposin un perill per als usuaris del parc.
- Revisió dels inventaris dels material i eines i fer el manteniment.
- Condicionar i mantenir l'estat i funcionament dels diferents edificis del parc: magatzems, barraques i altres (ca sa Muda, ca na Martina, niu de metralladores, can Biga, can Canonge, s'Escorxador...)
- Manteniment d'elements i mobiliari com barreres, panells de senyalització, caseta centre d'informació, Can Crestall...

Neteja i manteniment de la fusta del centre d'informació

Neteja i manteniment del niu de metralladores

Poda dels arbres del centre d'informació

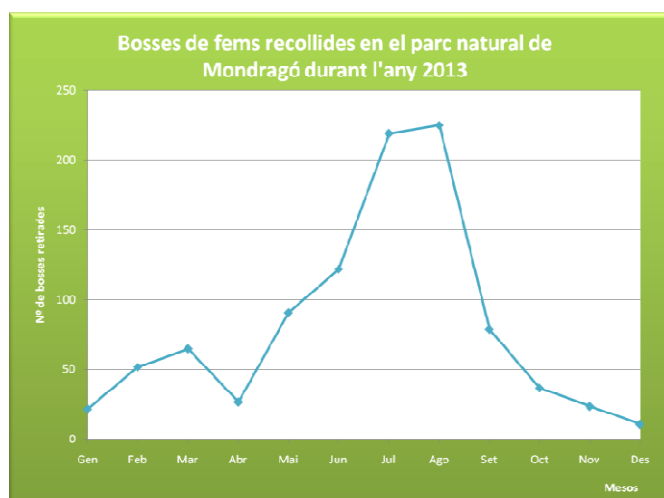

La major part de les tasques descrites independentment de la seva temporalitat són executades per la brigada del parc.

Pel que fa a la recollida de fems, durant el 2012 s'han recollit unes 974 bosses de fems. Cal esmentar que aquesta xifra és inferior a la realitat. Enguany, durant els mesos d'estiu la tasca de recollida de fems s'ha duit a terme amb altres brigades del Departament de Biodiversitat i a la taula i gràfica que es mostren a continuació no hi ha reflectides les dades de les bosses de fems que han estat recollides per aquestes brigades que no són del parc pròpiament. Per tant aquestes xifres no són comparables a les d'anys anteriors.

L'àrea recreativa de Ses Fonts de n'Alis, amb un total de 401 bosses recollides és la zona on es produeixen més fems.

	Gen	Feb	Mar	Abr	Mai	Jun	Jul	Ago	Set	Oct	Nov	Des	
À. R. Fonts de n'Alis	10	16	31	11	43	56	91	93	32	9	7	2	401
À.R. s'Amarador	0	4	3	3	5	11	30	33	2	3	0	2	96
Font de n'Alis	8	17	7	2	12	14	21	4	2	0	4	2	93
S'Amarador	0	6	13	2	4	8	22	15	14	10	2	1	97
Mant. Litoral	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
Aparcaments	3	7	8	7	20	21	39	26	14	12	9	3	169
Edificis	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Itineraris	0	0	0	0	0	4	5	12	2	0	0	0	23
Caló Savinar	1	2	3	2	7	8	11	21	9	3	2	1	70
Caló Solimina	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Es Burgit	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	2
	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0	19
	0	0	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	2
	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	22	52	65	27	91	122	219	225	79	37	24	11	974

Retirada de cotxes abandonats dins el parc

El dia 29 de gener es varen retirar cotxes que estaven abandonats en diferents punts del parc natural. Per dur a terme aquestes tasques, es va comptar amb la col·laboració de l'Ajuntament de Santanyí.

En total es retiraren 5 cotxes i 1 rulot.

- 1 a ses Coves del rei
- 2 al caló des Savinar
- 2 entre les parcel·les 856 i 857 des polígon 11
- 1 rulot al caló des Savinar

3.7. Àrea de vigilància

3.7 Àrea de vigilància

3.7.1 Programa de vigilància

La competència substantiva de la vigilància del medi natural recau en els agents de Medi Ambient. Es tracta d'un cos específic de la Conselleria d'Agricultura, Medi Ambient i Territori considerats agents de l'autoritat.

Mondragó té assignat al agent de medi Ambient, sr. Jaume Salvà, que es la persona que normalment realitza la vigilància i aixeca les actes davant presumptes infraccions de la normativa ambiental. Puntualment intervenen altres agents de medi ambient en les tasques de vigilància i control.

L'altre personal del parc, brigades, educadors, etc. participen indirectament en tasques de vigilància quan detecten irregularitats que son comunicades als agents de Medi Ambient.

Cal recordar que hi ha altres òrgans i administracions que tenen competències de vigilància a la espai físic del parc, que tot i no ser estrictament mediambientals, els incompliments poden afectar a la gestió de l'espai natural (trànsit, Demarcació de Costes, Ajuntament....)

A principis del mes de maig la direcció del parc va sol·licitar la contractació de personal de vigilància per la temporada de primavera-estiu de 2013, tal com estava previst en el Programa Anual d'Execució 2013. Però durant la temporada estival de 2013, el parc s'ha vist privat dels vigilants que contractava per reforçar la vigilància en el mesos de massificació de la franja litoral.

Així mateix s'ha vist interrompuda la recollida sistemàtica d'informació de camp que feien els vigilants. El tractament posterior de la informació recollida permetia constatar el grau de pressió d'algunes amenaces sobre els valors naturals de la franja litoral. Els vigilants d'anys anteriors també s'encarregaven d'informar els usuaris de les platges amb la finalitat que la visita al parc fos respectuosa i es garantís una protecció sobretot del sistema dunar.

Incidències

En el mes de juliol es va rebre escrit de l'empresa dels bombejos i EDAR de la zona de Cala d'Or, Portopetro i Mondragó per no poder accedir al bombeig de ses Fonts de n'Alis per trobar-se gran quantitat de vehicles aparcats en una zona no permesa pel PORN.

Durant el mes d'agost es varen rebre dos escrits a la bústia del centre d'informació del parc. En un d'ells s'exposava que hi havia residus, el camí està ple de cotxes i de cada any es posen més para-sols i més gandules. En l'altre escrit a més del tema del tràfic i del fems, s'anomenava també la gran quantitat de barques que hi havia.

Així mateix, les informadores del centre durant el mesos d'estiu també han rebut en bastants ocasions queixes dels visitants, referents als residus, cotxes mal aparcats, cans a lloure, manca de lloc a la platja per excés de para-sols...

Es va rebre també un queixa per telèfon d'una usuària per: cotxes aparcats al camí que baixa a la platja, en el lloc de minusvàlids. Segons el que comenta no la deixen aparcar al lloc de minusvàlids i quan cerca una solució no es posen d'acord sobre a qui li pertoca controlar-ho; Bany dels minusvàlids, emprat com a magatzem; A la platja va comptar entre 116-120 hamaques i 6 velomars ocupant molt d'espai sobre la platja. Considera que aquest nombre és un excés. Exposava que tenint en compte que és un parc natural no s'hauria de permetre aquesta massificació; La passarel·la de fusta, a partir de la meitat està tapada d'arena, fet que dificulta i impedeix passar amb la cadira; Es queixa també de la manca de neteja de la platja.

3.8. Àrea d'administració

3.8 Àrea d'administració

3.8.1 Programa d'administració

Formen part de les tasques administratives ordinàries del parc:

- Atenció telefònica
- Atenció presencial al públic en general i als propietaris en particular
- Gestió econòmica del parc: despeses corrents, tramitació de contractació, codificació i tramesa de factures, taxes i impostos, botiga, activitats d'agenda.
- Quadrants del personal del parc: incidències, previsió de quadrants, quadrants executats.

Pel que fa a la tramitació d'expedients:

Durant el 2013 es té constància a les oficines de gestió de can Crestall de la tramitació de 15 expedients. La tipologia d'informes tècnics redactats es correspon amb autoritzacions d'ús públic. Els informes d'una tipologia diferent es tramiten des del servei de Planificació.

Des del mes de gener fins el mes d'abril del 2013 es tramitaren sis informes del paratge natural de la Serra de Tramuntana.

- Informes tècnics en relació al PORN del paratge natural de la Serra de Tramuntana.
- Informes de Xarxa Natura 2000

Pel que fa al registre de documents durant l'any 2013, s'han registrat un total de:

Registre intern de sortida: 96

Registre extern d'entrada: 20

(Aquestes dades són fins el dia 31 de maig. Després de la fusió amb IBANAT, el parc no va disposar de segell per donar registre)

3.8.2 Programa de la botiga del parc

El centre d'informació compta amb una botiga on es venen diversos productes i objectes com:

- Productes artesans de la zona com la mel i espelmes.
- Llibres de natura
- Objectes de papereria com bolígrafs i llapis.

A la següent taula queden reflectides les vendes de l'any 2013:

	<i>Total articles</i>	<i>Total vendes</i>
Gener	4	62,38 €
Febrer	11	88,50 €
Març	2	22,20 €
Abril	16	82,02 €
Maig	18	163,49 €
Juny	2	46,00 €
Juliol	9	22,50 €
Agost	29	58,00 €
Setembre	13	111,50 €
Octubre	4	39,40 €
Novembre	0	0 €
Desembre	0	0 €
	108	695,99 €

3.9. Àrea de planificació

3.9 Àrea de planificació

L'àrea de planificació té com a objectius la redacció de documentació fonamental per als objectius de gestió del parc natural de Mondragó, mitjançant la redacció de la memòria del PNMondragó de 2012 i el Programa anual d'execució del PNMondragó de 2013.

Enguany, a més, el departament de Planificació de la Direcció General de Medi Natural, Educació Ambiental i canvi Climàtic, s'ha encomanat la tasca d'elaboració del pla de gestió del LIC i ZEPA ES0000145 Mondragó al personal del parc natural de Mondragó.

3.9.1 Programa anual d'execució del Parc Natural de Mondragó

S'ha elaborat un document on s'han recollides totes les actuacions que es duran a terme durant un any pressupostari mitjançant la selecció de d'acord al pressupost assignat al parc natural de Mondragó.

3.9.2 Memòria del Parc Natural de Mondragó

Elaboració d'un document on quedin justificades totes aquelles actuacions que s'han anat executant durant l'any.

3.9.3 Pla de Gestió LIC i ZEPA 0000145 Mondragó

Els dies 19, 20 i 21 de febrer es va participar en el seminari: *Planificació de la Xarxa Natura 2000 a les Illes Balears*.

Els objectius del seminari foren:

- Conèixer les estructures i continguts dels documents de designació de les zones especials de conservació de les Illes Balears.
- Oferir pautes comunes per a la redacció dels diferents apartats dels plans.
- Analitzar els problemes i deficiències més habituals i plantejar solucions.